

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Հայերէն

أرميني

رَسُولُ الْإِسْلَامِ مُحَمَّدٌ ﷺ

Իսլամի առաքյալը
Մուհամմադն է,
Ալլահի օրհնությունն ու
խաղաղությունը նրան թող լինեն

«Ալ-Հարամ» և «Ան-Նաբավի» մզկիթների
կրոնական գործերի նախագահության
գիտական հանձնաժողով

رَسُولُ الْإِسْلَامِ مُحَمَّدٌ ﷺ

**Իսլամի առաքյալը
Մուհամմադն Է, Ալլահի
օրհնությունն ու
խաղաղությունը նրան թող լինեն**

اللَّجْنَةُ الْعِلْمِيَّةُ

بِرئاسة الشُّؤْنِ الدِّينِيَّةِ بِالمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالمَسْجِدِ النَّبَوِيِّ

**«Ալ-Հարամ» և «Ան-Նաբավի»
մզկիթների կրոնական գործերի
նախագահության գիտական
հանձնաժողով**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Իսլամի առաքյալը Մուհամմադն է, Ալլահի օրհնությունն ու խաղաղությունը նրան թող լինեն:

Գթասիրտ Ալլահի անունով Համառոտ նկարագրություն Մուհամմադ մարգարեի մասին (Աստծո օրհնությունն ու խաղաղությունը նրան), որտեղ կներկայացվի նրա անունն ու ծագումը, քաղաքը, որտեղ ծնվել է, նրա ամուսնությունները, առաքելությունը, թե ինչի էր կոչում, մարգարեության և ապացույցները, շարիաթը և նրա հակառակորդների վերաբերմունքը:

1. Նրա անունը, նախնիների շղթան և այն բնակավայրը, որտեղ ծնվել ու մեծացել է:

Մուհամմադը՝ իսլամի առաքյալը, Աբդուլլահի որդին էր, Աբդուլմութթալիթի թոռը, Հաշիմի տոհմից, Իբրահիմի որդի Իսմաիլի սերնդից (խաղաղություն նրանց վրա):

Ըստ ավանդության՝ Աստծո մարգարեն Իբրահիմը (խաղաղություն նրան) Շամից եկել է Մեքքա՝ իր կնոջ՝ Հաջարի և դեռ մանուկ Իսմաիլի հետ: Նա նրանց բնակեցրեց այդտեղ՝ Ալլահի հրամանով: Երբ Իսմաիլը մեծացավ, Իբրահիմը կրկին վերադարձավ Մեքքա, և երկուսն էլ միասին կառ

ուցեցին սրբազան Տունը՝ Կաաբան: Ժողովուրդը աստիճանաբար սկսեց բնակվել այդ վայրում, և Մեքքան դարձավ երկրպագության վայր՝ բոլոր հավատացյալների համար, ովքեր ուզում էին հաջջ (ուխտագնածություն) կատարել: Մարդիկ երկար տարիներ երկրպագում էին Աստծուն՝ Իբրահիմի ուսմունքով:

Այնուհետ մարդկանց հավատքը շեղվեց, և Արաբական թերակղզին նմանվեց աշխարհի այլ վայրերին, որտեղ տարածվեցին բազմաստվածությունը՝ կուռքերի պաշտամունքը, աղջիկների կենդանի թաղումը, կանանց հանդեպ անարդարությունը, սուտ վկայությունը, գինու օգտագործումը, անառակությունները, որբերի ունեցվածքի հափշտակումը և տոկոսով փող տալը...

Այստեղ և այս հասարակական միջավայրում է ծնվել Մուհամմադ առաքյալը՝ Աբդուլլահի որդին, Իբրահիմի որդի Իսմաիլի սերունդներից,

(Խաղաղություն նրանց) 571 թվականին: Նրա հայրը մահացել էր նրա ծննդից առաջ, իսկ մայրը՝ երբ նա ընդամենը վեց տարեկան էր: Նրա խնամքով զբաղվել է քեռին՝ Աբու Թալիբը: Նա մեծացել է որբությամբ, ապրելով չքավորության մեջ և իր աշխատանքով է ապահովել իր ապրուստը:

2-Օրինյալ ամուսնությունը օրինյալ տիկնոջ հետ:

Երբ նա դարձավ քսանհինգ տարեկան, ամուսնացավ Մեքքայի մեծարելի կանանցից մեկի՝ Խա

դիջա բինթ Խուվեյլիդի հետ (Ալլահի գոհությունը թող լինի նրա վրա): Նրանց ամուսնությունից նա ունեցավ չորս դուստր և երկու որդի, սակայն որդիները մահացան մանկության տարիքում: Նրա վերաբերմունքը կնոջ և ընտանիքի նկատմամբ լի էր քնքշությամբ ու սիրով: Դրա համար էլ Խադիջան շատ էր սիրում նրան, իսկ նա՝ նրան: Նա չէր մոռանում Խադիջային անգամ նրա մահից տարիներ անց. մորթում էր ոչխար և միսը բաժանում Խադիջայի ընկերուհիներին՝ նրան հարգելու և նրա սիրո հիշատակը պահելու համար:

3- Աստվածային հայտնության սկիզբը:

Աստծու կողմից ստեղծված օրվանից Մուհամմադ մարգարեն

(Ալլահի օրհնությունը եւ խաղաղությունը նրան) օժտված էր վեհ բարոյականությամբ: Նրա ժամանակակիցները նրան անվանում էին «ճշմարիտ և վստահելի»: Նա մասնակցում էր բարի ու պատվական գործերին , սակայն ատում էր կռապաշտության երևույթները և չէր մասնակցում դրանց:

Երբ նա Մեքքայում էր և դարձավ քառասուն տարեկան, Ալլահը նրան ընտրեց որպես մարգարե: Այդ ժամանակ նրա մոտ եկավ հրեշտակ Ջիբրաիլը (խաղաղություն նրա), բերելով նրան Կուռանի (Դուրանի) առաջին հայտնությունը եւ դա Բարձրյալի խոսքն է՝

﴿اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝ اقْرَأْ وَرَبُّكَ
الْأَكْرَمُ ۝﴾ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿١﴾

(Կարդա քո Տիրոջ անունով, Ով ստեղծեց (1)
Նա մարդուն ստեղծեց արյան կաշուն հյուսվա
ծքից: (2)

Կարդա՛, քանզի քո Տերը մեծահոգի ու վեհաշ
ուք է: (3)

Նա՛ ով [մարդուն] գրել սովորեցրեց գրիչի միջ
ոցով: (4)

Նա մարդուն սովորեցրեց այն, ինչ նա չգիտե:
(5)

[Սուրա «Ալ-Ալաք» — 1-5-րդ այաթները:]

Նա մոտեցավ իր կնոջը՝ Խադիջային (Ալլահը թ
ող գոհ լինի նրանից), սիրտը դողում էր, ու պատ
մեց նրան տեսածը: Նա հանգստացրեց նրան և տ
արավ իր հորեղբոր որդու՝ Վարաքա իբն Նաուֆ
ալի մոտ, ով քրիստոնյա էր դարձել ու կարդացել
էր Թորան ու Ավետարանը: Խադիջան ասաց. «Հո
րեղբորս որդի, լսիր քո եղբորորդուն»: Վարաքան
հարցրեց. «Ի՞նչ ես տեսել, եղբորորդիս»: Մարգա
րեն

(Ալլահի խաղաղությունը եւ օրհնությունը նրա
ն), պատմեց պատահածը: Վարաքան ասաց.

«Սա այն Նամուսն է (հրեշտակը), որին Ալլահը
իջեցրել էր (ուղարկել էր) Մուսային (Մովսեսին):

Ո՛վ երանի ես երիտասարդ լինեի, ու դեռ կենդ
անի՝ երբ քո ազգը քեզ դուրս մղի»:

Նա զարմացած ասաց.

«Նրանք ինձ դուրս կվանե՞ն»:

Նա պատասխանեց. «Այո, ոչ ոք չի եկել նման քանոթ առանց թշնամանքի հանդիպելու: Եթե ես հասնեմ այդ օրվան, ապա անկասկած քեզ ուժով կաջակցեմ»:

Մեքքայում

Կուռանի

(Ղուրանի) հայտնությունները աստիճանաբար իջվում էին նրան:

Ջիբրիլը (Գաբրիել հրեշտակը՝ խաղաղություն նրան) իջեցնում էր դրանք բոլոր աշխարհների Տիրոջ կողմից՝ բերելով նաև առաքելության մանրամասնությունները:

Նա անդադար իր ժողովրդին կոչ էր անում իսլամին, սակայն վերջիններս մերժեցին նրան, թշնամացան, և նրան փոխարեն մեծ հարստություն ու թագավորություն առաջարկեցին, որպեսզի նա հրաժարվի իր առաքելությունից: Սակայն նա ոչինչ չընդունեց: Եվ նրան, ինչպես նախորդ մարգարեներին, անվանեցին՝ «կախարդ», «ստախոս», «ստեղծագործող»: Նրանք ճնշեցին նրան, հարձակվեցին նրա պատվավոր մարմնի վրա և հալածեցին նրա հետևորդներին:

Ալլահի Առաքյալը

(Ալլահի խաղաղությունը եւ օրհնությունը նրան) Մեքքայում շարունակում էր իր առաքելությունը՝ կոչ անելով մարդկանց դեպի Ալլահը: Նա ա

յցելում էր հաջջի սեզոնը և արաբական սեզոնային շուկաները՝ հանդիպելով մարդկանց և ներկայացնում էր նրանց իսլամի ուղերձը: Նա ոչ մի աշխարհիկ հաճույքով կամ էլ ղեկավարությամբ չէր գայթակղում,

ոչ էլ սպառնում էր սրով, քանզի նա ո՛չ իշխանություն ուներ, ո՛չ էլ թագավոր էր: Իր քարոզչության առաջին իսկ օրերից նա հայտարարեց մարտահրավեր՝ թող ներկայացնեն մի գիրք, նման այն Վեհ Կուռանին, որ բերել է ինքը: Եվ շարունակեց այդ մարտահրավերը՝ դիմակայելով ընդդիմախոսներին, մինչև նրան հավատացին բարեպաշտ ու հարգարժան սահաբիները

(Հետեւորդները՝թող Ալլահը գոհ լինի բոլորից):

Մեքքայում Ալլահը պատվեց նրան մեծ նշանով՝ Իսրայի միջոցով դեպի Բեյթ ալ-Մակդիս տեղափոխելով, ապա վերամբարձեց նրան երկինք: Հայտնի է, որ Ալլահը երկինք է վերամբարձել նաև մարգարե Եղիային և Մեսիային (Հիսուսին՝ խաղաղություն նրանց), ինչպես նշվում է մուսուլմանների (մահմեդականների) և քրիստոնյաների մոտ:

Մարգարե Մուհամմադը

(Ալլահի խաղաղությունը եւ օրհնությունը նրան) երկնքում Աստծուց ստացավ նամազի

(պարտադիր աղոթքի) հրամանը՝ հենց այն նամազը, որը մուսուլմանները կատարում են օրը հինգ անգամ: Իսկ Մեքքա քաղաքում տեղի ունեց

ավ մեկ այլ մեծ նշան՝ լուսնի բաժանումը, որը տե սան նույնիսկ բազմաստվածները:

Քուրեյշի անհավատները գործադրեցին բոլոր միջոցները՝ մարդկանց նրանից հեռացնելու համ ար՝ խորամանկությամբ և ատելությամբ՝ վնասել ու և վանելու նրան: Նրանք համառորեն պահան ջում էին նշաններ և օգնություն էին խնդրում հրե աներից, որպեսզի նրանք տրամադրեն ապացույ ցներ՝ նրան հակաճառելու և մարդկանց մոլորեց նելու համար:

Երբ Քուրեյշի անհավատների հալածանքները շարունակվեցին, մարգարեն (Ալլահի խաղաղու թյունը եւ օրհնությունը նրան) թույլ տվեց մուսու լմաններին հիջրա (տեղափոխություն) կատարե լ դեպի Հաբաշա: Ասաց. «Այնտեղ մի արդար թագ ավոր կա, ում մոտ ոչ ոք անարդարության չի ենթ արկվում»: Նա քրիստոնյա թագավոր էր: Մուսուլ մաններից երկու խմբեր հիջրա կատարեցին: Եր բ նրանք հասան Հաբաշա, ներկայացրին Նաջաշ ի թագավորին այն կրոնը, որով եկել էր մարգարե Մուհամմադը ﷺ: Նա ընդունեց Իսլամը և ասաց. « Ալլահով եմ երդվում, սա ու այն, ինչով եկել էր Մո ւսան (խաղաղություն նրան)՝ դուրս են գալիս նո ւյն լույսի աղբյուրից»: Իսկ այդ ընթացքում նրա ժ ողովրդի հալածանքները շարունակվեցին նրա ո ւ նրա հետեւորդների դեմ:

Այն ժամանակ, երբ ուխտագնացության սեզո նն էր, որոշ անձինք, ովքեր եկել էին Մեդինայից, հ

ավատք ընդունեցին մարգարե Մուհամմադի ﷺ հետ և նրան հավատարմության երդում տվեցին՝ ի սլամի և աջակցելու համար, երբ նա տեղափոխվեց իրենց քաղաքը՝ որը հայտնի էր որպես Յասրիբ: Մարգարեն ﷺ թույլ տվեց նրանց, ովքեր դեռ Մեքքայում էին, հիջրա կատարել դեպի Մեդինա: Նրանք հիջրա կատարեցին, և իսլամը տարածվեց Մեդինայում այնքան, որ ոչ մի տուն չմնաց, որի մեջ իսլամը չմտներ:

Ավարտելով իր տասներեք տարվա կոչն Աստծուն Մեքքա քաղաքում՝ Մուհամմադ Մարգարեն (Ալլահի խաղաղությունը եւ օրհնությունը նրան) ստացավ Ալլահի հրամանը՝ տեղափոխվելու Մեդինա: Նա

տեղափոխվեց այնտեղ եւ

շարունակեց իր սրբազան առաքելությունը՝ աստիճանաբար բացահայտելով Իսլամի պատվիրանները: Այդ ընթացքում նա սկսեց ուղարկել դեսպաններ՝ ուղերձներով տարբեր առաջնորդների և թագավորների՝ նրանց հավատքի կոչ անելու և պատակով: Նրանց թվում էին Հոռմի կայսրը, Պարսկաստանի թագավորը և Եգիպտոսի կառավարիչը:

Մեդինայում տեղի ունեցավ արևի խավարում, և ժողովուրդը շփոթության մեջ ընկավ: Դա համընկավ մարգարեի որդի Իբրահիմի մահվան օրվա հետ: Մարդիկ ասացին. «Արևը խավարեց Իբրահիմի մահվան պատճառով»: Բայց Մարգարեն

(Ալլահի խաղաղությունը եւ օրհնությունը նրան) ասաց.

(إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَا يَكْسِفَانِ لَمَوْتِ أَحَدٍ، وَلَا لِحَيَاتِهِ، وَلَكِنَّهُمَا مِنْ آيَاتِ اللَّهِ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِمَا عَبْدًا).

«Արևն ու լուսինը չեն խավարում ոչ մեկի մահ վան կամ ծննդյան պատճառով: Դրանք Ալլահի նշաններից են, որոնց միջոցով Նա վախ է ներշնչում Իր ծառաներին»,

Եթե Մարգարեն Մուհամմադը

(Ալլահի խաղաղությունը եւ օրհնությունը նրան)

սուտ մարգարե լիներ և հնարովի, ապա նա անպայման կօգտվեր առիթից՝ ահաբեկելու իր մեր ժողներին: Նա կասեր՝ «Արևը խավարեց իմ որդու մահվան պատճառով, ապա ինչ պիտի լինի նրանց հետ, ովքեր ինձ հերքում են»:

Մարգարեն (խաղաղություն եւ օրհնություն նրան) իր Տիրոջ կողմից զարդարվել էր բարոյակա նության կատարելությամբ: Ալլահը նրան նկարագրել է այս խոսքերով.

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝﴾

«Ամենայն ճշմարտությանը, դու մեծ բարոյակա նություն ունես»:

[Սուրա Ալ-Քալամ , 4-րդ այաթ]

¹ Սահիհ Մուսլիմ (901)

Նա օժտված էր բոլոր բարի վարքագծերով՝ ճշմարտախոսությամբ, անկեղծությամբ, քաջությամբ, արդարությամբ, հավատարմությամբ՝ նույն իսկ թշնամիների հանդեպ, առատաձեռնությամբ: Նա սիրում էր ողորմություն տալ աղքատների, կարիքավորներին, այրիներին ու թույլերին, ջանում էր առաջնորդել նրանց դեպի ճշմարիտ ուղին, նրանց հանդեպ ողորմած ու խոնարհ էր: Մի նշև այն աստիճան, որ մի օտար մարդ գալիս էր փնտրելու Մարգարեին (խաղաղություն եւ օրհնություն նրան) և հարցնում էր հետևորդներին, որոնք նրա կողքին էին, բայց նրան չէին տարբերում, և նա ասում էր՝ «Ո՞վ է ձեզանից Մուհամմադը»:

Նրա կենսակերպը բարության և ազնվության իրական օրինակ էր բոլորի հանդեպ՝ թշնամու և բարեկամի, մերձավորի և հեռավորի, տարիքով մեծի և փոքրի, տղամարդու և կնոջ, ինչպես նաև կենդանիների ու թռչունների հանդեպ:

Եվ երբ Ալլահը ամբողջացրեց նրա միջոցով կրոնն ու մարգարեն

(Ալլահի օրհնությունն ու խաղաղությունը նրան), իր առաքելությունը կատարյալ կերպով ավարտին հասցրեց, նա մահացավ 63 տարեկանում. որից 40 տարին մինչև մարգարեության կոչումը, իսկ 23 տարին՝ որպես մարգարե և առաքյալ:

Նա թաղվեց Մեդինայի օրհնյալ հողում (Ալլահի օրհնությունը եւ խաղաղությունը նրան): Իրենից հետո նա ոչ մի հարստություն չթողեց՝ բացի ի

ր սպիտակ էշից, որին նստում էր, և մի հողակտորից, որը որպես ողորմություն նվիրել էր ճամփորդողներին:¹

Նրան հավատացողներն ու հետևողները բազմահազար էին: Նրա հետ վերջին ուխտագնացության՝ Հաջի ժամանակ, մասնակցեց ավելի քան հարյուր հազար մարդ՝ երեք ամիս առաջ իր մահից: Սա, թերևս, Իսլամի պահպանման և տարածման խորհրդավոր պատճառներից մեկն է: Նրա ուղիքները, ում նա դաստիարակել էր իսլամի սկզբունքներով, լավագույն մարդիկ էին՝ արդարամիտ, խոնարհ, աստվածավախ, հավատարիմ ու ամբողջությամբ նվիրված իրենց կրոնին:

Նրա ուղեկիցներից ամենաբարոյականներն ու հավատարիմները՝ հավատքի խորությամբ, գիտությամբ, գործերով, անկեղծությամբ, վստահությամբ, խիզախությամբ ու մեծահոգությամբ, եղել են Աբու Բաքր աւ-Սիդդիկը, Ումար իբն ալ-Խաթթաբը, Ուսման իբն Աֆֆանը և Ալի իբն Աբու Տալիբը՝ թող Ալլահը բոլորից գոհ լինի: Նրանք առաջիններից էին, ովքեր հավատացին նրան ու հաստատուն կանգնեցին նրա կողքին: Նրանք դարձան առաջնորդները նրա մահից հետո՝ կրելով կրոնի դրոշը: Բայց նրանցից ոչ մեկը չունեւ մարգարեությանը հատուկ հատկություններ, և մարգարեն նրանց առանձնահատուկ չէր դարձրել մյուս ուղ

¹ Սահիհ ալ-Բուխարի ժողովածուից, հադիս թիվ 4461, վեցերորդ հատոր, էջ 15:

եկիցներից:

Ալլահը պահպանեց նրա (Մարգարեի ﷺ) բերած Գիրքը, նրա Սուննան, կենսագրությունը, խոսքերն ու գործերը՝ այն լեզվով, որով նա խոսում էր: Պատմության ընթացքում ոչ մի կենսագրություն չի պահպանվել այնպես, ինչպես պահպանվել է նրա (Մարգարեի՝ Ալլահի օրհնությունը եւ խաղաղությունը նրան) կենսագրությունը: Մինչեւ իսկ պահպանվել է, թե ինչպես էր նա քնում, ուտում, խմում եւ ծիծաղում:

Ինչպե՞ս էր նա վարվում իր ընտանիքի անդամների հետ իր տանը:

Նրա կյանքի բոլոր պահերը պահպանված ու գրի են առնված նրա կենսագրության մեջ: Նա մարդ է և առաքյալ, չունի աստվածային հատկություններ: Ինքն իրեն ոչ օգուտ, ոչ վնաս տալու կարողություն չունի:

4 — Նրա առաքելությունը:

Ալլահը ուղարկեց Մուհամմադ մարգարեին ﷺ այն ժամանակ, երբ բազմաստվածությունն ու անհավատությունը և տգիտությունը պատել էին ողջ աշխարհը: Երկրի վրա այլևս ոչ ոք չէր երկրպագում Ալլահին՝ առանց Նրան մասնակից դարձնելու, բացի մի քանի մնացորդներից՝ Գրքի մարդկանցից: Ուստի Ալլահը ուղարկեց Իր Մարգարեին՝ Մուհամմադին ﷺ՝ որպես վերջին մարգարե: Նա ուղարկվեց ուղու և ճշմարիտ դավանության հետ՝ բոլոր մարդկանց համար, որպեսզի գերիշխի ող

ջ դավանությունների վրա և դուրս բերի մարդկանց բազմաստվածության, անհավատության ու տգիտության խավարից դեպի միաստվածության ու հավատքի լույսը: Նրա առաքելությունը լրացնում է նախորդ մարգարեների առաքելությունները: Խաղաղություն ու օրհնություն նրանց բոլորի ն:

Նա՝ Մուհամմադ մարգարեն ﷺ, քարոզում էր դեպի այն նույն ճշմարտությունը, որին կոչ են արել բոլոր մարգարեներն ու առաքյալները (Խաղաղություն նրանց)՝ Նոյը, Աբրահամը, Մովսեսը, Մոդոնոնը, Դավիթը և Հիսուսը. հավատալ, որ Տեր ու Ստեղծողը՝ Ալլահն է, ով կյանք է տալիս և մահ է բերում, Նա է, որ ապահովում է մարդկանց ու տնօրինում է աշխարհի բոլոր գործերը: Նա է Իրական Արքան՝ Մեծ Ողորմածը: Նա է ստեղծել այս ամբողջ տիեզերքը՝ և այն, ինչ մեր աչքերին հասանելի է, և այն, ինչ թաքնված է: Ամեն ինչ, բացի Ալլահից, ստեղծված է Իր կողմից:

Մարգարեն ﷺ կոչ արեց մերժել բոլոր կեղծ պաշտամունքները և երկրպագել միայն Ալլահին՝ Առաքելությամբ ուղեցույց դարձնելով մաքուր միաստվածությունը: Նա առավելագույն հստակությամբ բացատրեց, որ Ալլահը Միակն է, և Նրա հետ չի կիսվում ո՛չ երկրպագությունը, ո՛չ իշխանությունը, ո՛չ արարչությունը, ո՛չ էլ կառավարման իշխանությունը: Նա հայտնեց, որ Ալլահը Սուրբ է՝ Ոչ ծնող, ոչ ծնված, և չկա ոչ մեկը, որ լինի Նրան համ

արժեք կամ նման: Նա չի լինում Իր արարածների մեջ և երբեք չի մարմնավորվում որևէ բանում:

Մարգարեն ուսուցանեց հավատալ երկնայի և Գրքերին՝ այդ թվում՝ Իբրահիմի ու Մուսայի

(խաղություն նրանց) սուրբ թերթերին, ինչպես նաև Թորային, Ջաբուրին ու Ավետարանին: Նա նաև կոչ արեց հավատալ բոլոր մարգարեներին (խաղաղություն նրանց)՝ առանց բացառության: Նա հստակ ասաց, որ ով մեկ մարգարեի ճշմարտությունն է հերքում, ուրեմն իրականում հերքում է բոլոր մարգարեներին և հայտնվում անհավատության մեջ:

Նա ավետեց ողջ մարդկությանը Ալլահի ողորմության մասին՝ հաստատելով, որ հենց Ալլահն է , ով հոգ է տանում նրանց համար այս աշխարհի կյանքում: Նա է՝ Բարեգութ և Ողորմած Տերը: Մի այն Նա է լինելու այն օրը Հաշվետու, երբ Ալլահը հարություն կտա բոլորին գերեզմանից: Նա է, ով վարձահատույց է լինում հավատացյալներին իր ենց բարեպաշտ գործերի դիմաց՝ տասնապատիկ վարձքով, իսկ մեղքերի՝ մեկ առ մեկ: Հավատացյալներին սպասում է հավերժական երջանկությունը վերջին կյանքում: Իսկ ով անհավատ մնաց և մեղքեր գործեց՝ կստանա իր արժանապատիվ պատիժը թե՛ այս կյանքում, և թե՛ հավիտենություն մեջ:

Մարգարե Մուհամմադը իր առաքելության ընթացքում երբեք չփառաբանեց իր ցեղային պա

տկանելությունը, հայրենիքը կամ նույնիսկ սեփական մեծարելի անձը: Կուռանի էջերում առավել հաճախ հիշատակվում են Նոյը, Աբրահամը, Մովսեսը և Հիսուսը (խաղաղություն նրանց), քան ի նքն՝ Մուհամմադը ﷺ: Նաև ոչ մի տեղ Կուռանում չի նշվում նրա մայրիկի կամ կանանց անունները: Մինչդեռ Մովսեսի մայրը հիշատակվում է մի քանի անգամ, իսկ Մարյամը (խաղացություն նրան)՝ եռեսունհինգ անգամ:

Մարգարե Մուհամմադը ﷺ ազատ է եղել ամեն տեսակ սխալից, որը հակասում է շարիաթին, ողջախոհ բանականությանը, բնական մաքրությանը կամ բարոյական բարձր արժեքներին: Մարգարեներն (խաղաղություն նրանց) անմեղ են այն ամենում, ինչով նրանք Աստծո ուղերձն են փոխանցում: Նրանք հատուկ ուղարկվածներ են՝ մարդկանց հղելու երկնային հրահանգները: Սակայն նրանք չեն կիսում ոչ մի աստվածային հատկություն և արժանիք՝ երկրպագության. նրանք մարդիկ են, ինչպես մյուս մարդիկ, սակայն Աստծո կողմից ընտրված՝ Նրա հայտնությունն ստանալու համար:

Մուհամմադ մարգարեի ﷺ ուղերձի աստվածային լինելու ամենապարզ ապացույցներից մեկն այն է, որ այն մինչ օրս մնացել է անփոփոխ՝ ինչպես եղել է նրա օրոք: Աշխարհում ավելի քան միլիարդ մուսուլման շարունակում է հետևել դրան և կատարել նրա պահանջները՝ աղոթք, զաքաթ, պ

ահք, ուխտագնացություն և այլն՝ առանց որևէ ա
ղավաղման:

5. Նրա մարգարեության նշանները, նշանավոր վկայությունները և ապացույցները

Ալլահը Իր մարգարեներին զորացրել է նշանն
երով, որոնք ճշմարիտ կերպով վկայում են նրան
ց մարգարեության մասին և հանդես են գալիս ո
րպես անհերքելի ապացույցներ նրանց առաքելո
ւթյան օգտին: Ամեն մարգարե ստացել է հրաշքն
երն ու նշանները, որոնք բավարար էին, որ մարդ
կությունը ընդուներ ճշմարտությունը: Իսկ Մարգ
արե Մուհամմադին ﷺ տրված նշանները՝ գերազ
անցում են բոլորին՝ ամենափառավորը՝ Կուռան
ն է, որը մնում է որպես կենդանի նշան մինչև Վեր
ջին օրը: Նա արժանացել է նաև մեծահրաշ ու վս
եմ այլ նշանների: Նրա ստացած նշանները բազմ
աթիվ են, որոնցից մի քանիսը հետևյալն են.

— Իսրայի և Մի'րաջի հրաշքը՝ մարգարեի գիշ
երային երկնային ճամփորդությունը,

— Լուսնի պառակտման հրաշքը,

— Եվ մի քանի անգամ տեղի ունեցած անձրևի
իջեցումը այն բանից հետո, երբ մարգարեն ﷺ աղ
ոթեց իր Տիրոջը, որպեսզի Ալլահը անձրև շնորհի
մարդկանց, որոնք կտրվել էին ջրից երաշտի պա
տճառով:

— Քիչ քանակությամբ ուտելիքի և ջրի առատ
ացման հրաշքը, երբ փոքր քանակից սնվում ու խ

մում էին մեծաթիվ մարդիկ:

— Անցած ժամանակների անտեսանելի բաների մասին նրա գիտելիքը, որոնց մանրամասները հայտնի չէին ոչ ռքի, բայց Ալլահին էր հայտնում նրան՝ ինչպես մարգարեների

(Խաղաղություն նրանց) պատմությունները իրենց ժողովուրդների հետ, կամ Քարայրի երիտասարդների պատմությունը:

— Նա նաև հաղորդում էր ապագայի անտեսանելի իրադարձությունների մասին, որոնք իրակ անում կատարվեցին ավելի ուշ՝ ըստ այն տեղեկության, որն Ալլահին էր հայտնում նրան: Օրինակ՝ կրակը, որը դուրս եկավ Հիջազի երկրից, և որի լույսը տեսան մարդիկ անգամ Շամում, ինչպես նաև մարդկանց մրցակցությունը բարձր շինությունների կառուցման մեջ:

— Եվ Ալլահի պահպանը նրա նկատմամբ՝ երբ Նա լիովին հսկում ու պաշտպանում էր նրան մարդկանց վնասից:

— Նրա կողմից իր ուղեկիցներին տրված խոստումների իրականացումը, ինչպես, օրինակ, այն խոսքերը, որոնք ասել էր նրանց.

(لَتُقَاتِلَنَّ عَلَيْكُمْ فَارِسُ وَالرُّومُ، وَلَتَنْفَقَنَّ كُنُوزُهُمَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ).

«Դուք անպայմանորեն կգրավեք Պարսկաստանն ու Հռոմը, և նրանց գանձերը կծախսվեն Ալլահի ճանապարհին»:

— Եվ Ալլահի կողմից նրա զորացումն հրեշտա

կների միջոցով:

— Մարգարեների (խաղաղություն նրանց) ավ ետիսը իրենց ժողովուրդներին Մուհամմադ մարգարեի գալստյան մասին: Նրանցից, ովքեր ավ ետել էին նրա մարգարեությունը, եղել են Մովսես սը, Դավիթը, Սողոմոնը, Հիսուսը (խաղաղություն նրանց) և ուրիշներ՝ Իսրայելի զավակների մարգարեներից:

— Ինչպես նաև՝ քանականության ապացույցներով ու խորը առակներով¹, որոնք ընդունելի են մաքուր ու ողջախոհ մտքի համար:

Այս նշանները, ապացույցներն ու քանականության օրինակները ցրված են ողջ Կուռանում և Մարգարեի սուննայում: Դրանք այնքան բազմաթիվ են, որ հնարավոր չէ բոլորը թվարկել: Իսկ ով ցանկանում է խորությամբ ծանոթանալ դրանց, թող ուսումնասիրի Կուռանը, սուննայի գրքերն ու Մարգարեի կենսագրությունը՝ քանի որ հենց այնտեղ է հաստատ ու անսասան ճշմարտությունը այս նշանների մասին:

Եվ եթե այս մեծանաշուք նշանները տեղի չունենային, ապա նրա հակառակորդները՝ Քուրեյշի

¹ Օրինակ Տիրոջ խոսքը.

Օ, մարդիկ, մի առակ է ասվում, լսեցե՛ք այն ուշադրությամբ. Այն մարդիկ, ում դուք կանչում եք Ալլահից բացի, անգամ ճանճ չեն կարող ստեղծել, թեկուզ բոլորը միասին միանան այդ նպատակով: Եվ եթե ճանճը նրանցից մի բան խլի, չեն կարող վերադարձնել այն: Թույլ է թե՛ խնդրողը, թե՛ խնդրվողը:

(Սուրբ Կուռան, Ալ-Հաջ սուրա, 73-րդ այաթ)

անհավատները, ինչպես նաև հրեաներն ու քրիստոնյաները, ովքեր ապրում էին Արաբական թերակղզում, հաստատ կօգտվեին այդ հնարավորությունից՝ որպեսզի նրան ստախոս ներկայացնեն և մարդկանց զգուշացնեն նրանից:

Կուռանը այն գիրքն է, որը Ալլահը իջեցրել է Մուհամմադ մարգարեին ^ﷺ որպես հայտնություն: Այն աշխարհի Տիրոջ խոսքն է: Ալլահը մարտահրավեր է նետել մարդկանց ու ջիներին՝ ստեղծել մի նման գիրք կամ գոնե մի սուրա նրա նման: Այդ մարտահրավերն ուժի մեջ է մինչև այսօր: Կուռանը պատասխան է տալիս այն բազում կարևոր հարցերին, որոնց շուրջ միլիոնավոր մարդիկ մոլորվել են: Այս վեհ Գիրքը մինչ այսօր պահպանվել է հենց այն արաբերենով, որով իջեցվել է՝ առանց որևէ տառի կորստի: Այն տպագրված է, տարածված և վկայում է իր աստվածային աղբյուրի մասին: Կուռանը ամենավեհ գիրքն է, որ երբևէ իջեցվել է մարդկությանը՝ արժանի ընթերցման կամ առնվազն՝ իր իմաստների թարգմանության ընթերցման: Իսկ ով չի ճանաչել այս Գիրքը և չի հավատացել դրան, նա զրկվել է ամեն բարիքից:

Ինչպես նաև Մուհամմադ մարգարեի ^ﷺ սուննան, ուղեցույցն ու կենսագրությունը պահպանվել են ու փոխանցվել վստահելի հավաստի փոխանցողների շղթայով: Այն տպագրված է արաբերենով՝ այն լեզվով, որով խոսել է մարգարեն ^ﷺ, այն պես, ասես նա ապրում է մեր մեջ: Սուննան թար

զմանված է նաև բազմաթիվ լեզուներով: Կուռան
ն ու մարգարեի սուննան միասին կազմում են
իսլամական օրենքի և հավատքի միակ հավաստ
ի աղբյուրը:

6. Շարիաթը, որը բերել է Մուհամմադ մարգարեն

Մուհամմադ մարգարեի բերած շարիաթը՝ ի
սլամի օրենսդրությունն է: Այն աստվածային օր
ենքների ու երկնային ուղերձների վերջին օղակն
է: Իր հիմքերում այս շարիաթը համահունչ է նախ
որդ մարգարեների ուսմունքներին, նույնիսկ եթե
դրանց կիրառման ձևերն ու մանրամասները տա
րբեր են:

Այն կատարյալ շարիաթ է՝ հարմար բոլոր ժամ
անակների և բոլոր վայրերի համար: Այն ապահո
վում է մարդկանց թե՛ կրոնական, թե՛ աշխարհիկ
բարօրությունը: Այս շարիաթում ամփոփված են
բոլոր այն երկրպաշտ գործողությունները, որոնք
պարտադիր են մարդկանց՝ իրենց Տիրոջ՝ աշխա
րհի Տիրակալի հանդեպ, ինչպես՝ նամազը և զաք
աթը: Այն նաև մանրամասնորեն բացատրում է տ
նտեսական, ֆինանսական, սոցիալական, քաղա
քական, ռազմական և բնապահպանական հարց
երում թույլատրելիի և արգելվածի սահմանները
, ինչպես նաև կյանքի և հանդերձյալ աշխարհի հ
ետ կապված մարդու բոլոր կարիքները:

Այս Շարիաթը պաշտպանում է մարդկանց դա
վանանքները, արյունը, պատիվը, ունեցվածքը, ք

անականությունը և սերունդը: Այն ներառում է բոլոր առաքինությունները և բարին, զգուշացնում է ամեն տեսակ անբարոյությունից և չարից: Կոչ է անում մարդկային արժանապատվության, չափավորության, արդարության, անկեղծության, մաքրության, կատարելության և սիրո: Կոչ է անում բարին սիրել մարդկանց համար, արգելում է արյունահեղությունը, պաշտպանում է հայրենիքի անվտանգությունը, և արգելում է մարդկանց ահաբեկելը կամ վախեցնելը անարդար կերպով:

Երբ Մարգարե Մուհամմադը ﷺ պատերազմ էր մղում բոլոր ձևերի և տեսակի բռնության ու ապականության դեմ, ինչպես նաև սնահավատության, մեկուսացման և վանականության դեմ:

Մարգարե Մուհամմադը ﷺ պարզաբանեց, որ Ալլահը պատվել է մարդուն՝ լինի նա տղամարդ կամ կին, և նրան լիարժեք իրավունքներ է շնորհել: Նա մարդուն դարձրել է պատասխանատու իր բոլոր ընտրությունների, արարքների և վարքագծի համար, պարտավորեցնելով նրան պատասխան տալ ցանկացած արարքի համար, որը վնաս է պատճառում իրեն կամ մյուսներին:

Շարիաթում տղամարդն ու կինը հավասար են հավատքի, պատասխանատվության, հատուցման և վարձատրության առումով: Իսկ կանանց՝ որպես մայր, կին, դուստր և քույր, այս դավանանքի մեջ հատկացված է հատուկ հոգածություն և արժեւորում:

Շարիաթը, որով եկել է մարգարե Մուհամմադը ﷺ, հաստատել է բանականության պահպանման կարևորությունը և արգելել է այն ամենը, ինչը վնասում է դրան՝ ինչպես, օրինակ, ոգելից խմիչքների օգտագործումը: Իսլամը դավանանքը համարում է լույս, որը լուսավորում է բանականության ճանապարհը, որպեսզի մարդը երկրպագի իր Տիրոջը՝ գիտակցությամբ և իմացությամբ:

Իսլամական շարիաթը բարձրացրել է բանականության արժեքը, այն դարձնելով կրոնական պարտավորությունների հիմք, և ազատագրել է այն սնահավատության ու կուռքապաշտության կապանքներից:

Իսլամի շարիաթը մեծարում է ճշմարիտ գիտությունը և խրախուսում է անկողմնակալ գիտական ուսումնասիրությունը՝ զերծ կրքոտ կողմնակալությունից: Այն կոչ է անում մտածել և խորհել ինչպես սեփական անձի, այնպես էլ տիեզերքի մասին: Գիտական ճշգրիտ արդյունքները երբեք չեն հակասում այն ամենին, ինչով եկել է մարգարե Մուհամմադը ﷺ:

Իսլամական շարիաթում չկա որևէ խտրականություն մարդկանց որևէ սեռի կամ խմբի նկատմամբ: Այն չի գերադասում մեկ ազգին մյուսից: Բոլոր մարդիկ Աստծո օրենքի առաջ հավասար են, քանզի բոլորի ծագումն է նույնն է: Չկա առավելություն մի սեռի կամ ազգի նկատմամբ, բացի աստվածավախությունից:

Մարգարե Մուհամմադը ﷺ տեղեկացրել է, որ յ ուրաքանչյուր մարդ ծնվում է մաքուր բնությամբ՝ ֆիտրայով: Եվ մարդկության մեջ չկա ոչ ոք, ով ա շխարհի է գալիս մեղավոր կամ կրելով ուրիշի մեղ քի ժառանգությունը:

Իսլամի շարիաթում Ալլահը սահմանել է ապա շխարության դուռը: Ապաշխարությունը նշանակ ում է՝ մարդու վերադարձը դեպի իր Տերը, մեղքից հրաժարումը և գղջումը: Իսլամը ջնջում է նախո րդ մեղքերը, և անկեղծ ապաշխարությունը վերա գնում է այն ամենը, ինչ եղել է առաջ:

Իսլամում անհրաժեշտ չէ խոստովանել մեղքե րը որևէ մարդու առաջ, քանզի մարդու և Ալլահի միջև կապը ուղիղ է՝ առանց միջնորդների: Իսլա մը արգելում է մարդկանց դարձնել աստվածներ կամ տալ նրանց ինչ-որ ձևով Աստծուն հատուկ հ ատկություններ՝ Ռուբուբիյայից կամ Ուլուհիյայի ց:

Մարգարե Մուհամմադի ﷺ բերած շարիաթը (օրենսդրությունը) չեղարկել է նրանից առաջ եղ ած բոլոր շարիաթները: Քանի որ Իսլամի շարիա թը, որով եկել է Մուհամմադ մարգարեն ﷺ, Ալլահ ից իջեցված վերջին դիվին ուղերձն է մինչև Վերջ ին Դատաստանի օրը: Այն ուղարկված է ողջ մար դկությանը՝ որպես համընդհանուր ուղեցույց, ու ստի բնական է, որ այն չեղարկել է նախկին բոլոր կրոնական օրենքները, ինչպես նախորդները նու յնպես միմյանց էին փոխարինում:

Ալլահը չի ընդունում որևէ այլ շարիաթ, բացի Իսլամի շարիաթից, և որևէ այլ դավանանք չի ընդունի, բացի Իսլամից, որով եկել է Մուհամմադ մարգարեն ^ﷺ: Եվ ով դավանի որևէ այլ կրոն, բացի Իսլամից, նրանից դա չի ընդունվի:

Իսկ ով ցանկանում է իմանալ այս շարիաթի մանրամասները, թող որոնի դրանք վստահելի գրքերում, որոնք ներկայացնում են Իսլամի իսկական էությունը:

Իսլամի շարիաթի նպատակը, ինչպես նաև բոլոր երկնային հայտնությունների նպատակը, այն է, որ ճշմարիտ հավատը բարձրացնի մարդուն և դարձնի նրան լիովին Ալլահին նվիրված ծառա՝ ազատելով նրան մարդկանց,

նյութական աշխարհի կամ սնահավատության և գերությունից:

Իսլամի շարիաթը համապատասխանում է բոլոր ժամանակներին ու վայրերին: Այն չունի որևէ հակասություն մարդու իրական շահերի հետ, քանզի այն իջեցված է Աստծուց՝ Նրանից, ով լիովին գիտե մարդկության կարիքները: Մարդիկ կարիք ունեն արդար ու ճշմարիտ օրենքի, որը չունի ներքին հակասություններ, ուղղված է բարու հաստատմանը, և որն ստեղծված չէ մարդկանց կողմից, այլ իջեցված է Աստծուց: Այդ շարիաթը մոլորությունից դեպի ճշմարտություն առաջնորդող ուղի է: Երբ մարդիկ դիմում են դրան որպես դատավորի, նրանց գործերն կարգավորվում են, և նրանք

փրկվում են միմյանց նկատմամբ անարդարությո
ունից:

7. Իր հակառակորդների դիրքորոշումը նրա նկատմամբ՝ վկայություն ի օգուտ իրեն:

Ամեն մարգարե, անկասկած, ունեցել է թշնամ
իներ, ովքեր դիմադրել են նրան, խոչընդոտել նր
ա քարոզչությունը և փորձել շեղել մարդկանց հա
վատքից: Ալլահի Առաքյալ Մուհամմադը ﷺ նույն
պես ուներ բազմաթիվ հակառակորդներ՝ թե՛ իր
կյանքի ընթացքում, թե՛ մահից հետո: Սակայն Ալ
լահը հաղթանակ պարգևեց նրան բոլոր նրանց ն
կատմամբ: Ժամանակի ընթացքում՝ թե՛ անցյալո
ւմ, թե՛ ներկայում, շատերը, այդ թվում՝ նախկին թ
շնամիները, վկայել են, որ նա մարգարե էր, որ նա
եկել էր նույն ուղերձով, ինչպես նախկին մարգա
րեները (խաղաղություն նրանց), և որ նրանք հա
մոզված էին՝ նա ճշմարտությամբ է եկել: Սակայն
նրանցից շատերը հրաժարվում էին հավատալ ն
րան՝ խոչընդոտների պատճառով, ինչպիսիք են ի
շխանության հանդեպ սերը, հասարակության վ
ախը կամ այն շահերի կորուստը, որոնք կապվա
ծ էին իրենց պաշտոնի կամ դիրքի հետ:

Փառք Ալլահին՝ աշխարհի Տիրոջը

الفهرس

Իսլամի առաքյալը Մուհամմադն է, Ալլահի օրհնությունն ու խաղաղությունը նրան թող լինեն:.....	2
«Ալ-Հարամ» և «Ան-Նաբալի» մզկիթների կրոնական գործերի նախագահության գիտական հանձնաժողով.....	1
1. Նրա անունը, նախնիների շղթան և այն բնակավայրը, որտեղ ծնվել ու մեծացել է:	2
2-Օրինյալ ամուսնությունը օրինյալ տիկնոջ հետ:.....	3
3- Աստվածային հայտնության սկիզբը:.....	4
4 — Նրա առաքելությունը:	13
5. Նրա մարգարեության նշանները, նշանավոր վկայությունները և ապացույցները.....	17
6. Շարիաթը, որը բերել է Մուհամմադ մարգարեն ﷺ..	21
7. Իր հակառակորդների դիրքորոշումը նրա նկատմամբ՝ վկայություն ի օգուտ իրեն:.....	26

hy449v1.0 - 27/07/2026

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque
and the Prophet's Mosque in languages

